

בעזרשי"ת

מִיָּמֵי עֲמוּקִים עֵצָה בְּלֵב-אִישׁ וְאִישׁ תְּבוּנָה יִדְלָה

סטריקור

קובץ דברי תורה

עצה ותבונה

דברי תורה

מב"ק מרז אדמו"ר זצ"ל

'עומק לב'

שיעורים ושיחות קודש
מב"ק מרז אדמו"ר שליט"א

'מים עמוקים'
'דולה התבונה'

פרשת

שלח

תשפ"ג

מכון זכור
לאברהם
סטריקוב

לזכר עולם יהיה צדיק

כ"ק מרן הרה"ק רבי דוב בעריש מביאלע זי"ע
בן כ"ק מרן הרה"ק רבי אברהם מטשעכנוב זי"ע

כ"ה סיון תרל"ו

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א יערוך את השוה"ט לדגל יו"ד
ביום ג' הבעל"ט בביהמ"ד

נדבת

הר"ר יוסף אייזנצווייג הי"ו

לע"נ אביו

הרה"ח ר' שמחה חנוך ז"ל

בן הרה"ח ר' אברהם יחיאל ז"ל

נלב"ע כ"ה סיון תשנ"ב

ת.נ.צ.ב.ה

לתרומות והנצחות:

052-7620204

רחוב דוד 32 ירושלים

קובץ ס'

ערש"ק פר' שלח תשפ"ג

ניתן להאזין לשיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מדי ליל שישי בשידור חי במערכת 'קול סטריקוב' מס' 072-3371263 שלוחה 4.

כמו כן ניתן להאזין לאחר השיעור בקו שיעורי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בקול הלשון'
מס' 073-2951269 שלוחה 1.

לקבלת הגליון באימייל a609200101002@gmail.com

שלה

ויקרא משה להושע בן נון יהושע (יג).
(10).

וברש"י: "התפלל עליו, י"ה יושיעך
מעלת מרגלים". ובתרגום
יונתן איתא: "וכדי חמא משה
ענוותנותיה, קרא משה להושע בר נון
יהושע". וכזר האריכו בספרים לצאר
מדוע משום מידת ענוותנותו של יהושע
בן נון היה צריך ציור להתפלל עליו
שיינל מעלת המרגלים. ויעויין
בספד"ק עבודת ישראל מה שכתב
צ"ה (וראה 'עומק לב' פרשת שלח תשפ"ג).

ונראה לצאר, דהנה כדי לזכות לרשת
ולשבת צארץ ישראל צריך
להתגבר ולהיתקן במידת הענוה,
וכדמתאמרא משמיה דהרה"ק רבי
מונחם מנד"ל מוויטעפסק זי"ע לרמו
בלשון הכתוב צפרשתנו (לק' יד, ז) "טובה
הארץ מאד מאד", שהכוונה למה דאיתא
במושנה (אבות פ"ד מ"ד) "מאד מאד הוי

שפל רוח". והיינו שכדי שיהיה אפשר
לקבל מטובת הארץ הקדושה, צריך
להיות צחות מידה עליה נאמר 'מאד
מאד', מידת הענוה והשפלות.

בי הנה אף שמידת הענוה היא מידה
יסודית ועיקרית בכללות היהדות,
ושייכת לכל פרטי עצות ה', וצלעדיה אי
אפשר לזכות למאומה, אכן כדי לזכות
לקניין צארץ ישראל ולהשפעת קדושתה,
שתהיה הישיבה צה צחינת מה שנאמר
עליה (דברים יא, יג) "ארץ אשר ה' אלקיך
דרש אתה תמיד עיני ה' אלקיך צה"
וגו', נדרשת מידה גדושה ויתירה של
ענוה, היינו שהאדם כנוע ושפל ויודע
ומאמין שהכל מונהג ע"י הקב"ה ואינו
מגזיה את ראשו כלל, שרק עי"ז אפשר
לזכות לקדושת א"י.

וי"ל דזהו מה שנאמר צפרשת ציכורים
(דברים כו, ג): "וצחת אל הכהן אשר
יהיה צימים ההם ואמרת אליו הגדתי

ולהדר, ומדוע נשנית הוראה זו דווקא כאן במצוות פאה.

אלא שהנה משנה זו היא תחילת תורת המצוות התלויות בארץ שנשנו בצדק זרעים (מסכת פאה היא המסכת הראשונה בצדק זרעים העוסקים צדיני המצוות הללו, ומשנה זו היא הראשונה המיוחדת לדיני מצוות אלו, כי משנה א' עוסקת צדינים השייכים למצוות אחרות ג"כ). והנה עיקר מצוות יישוב ארץ ישראל הוא צביל קיום המצוות התלויות בארץ וכדאיתא בגמרא (סוטה יד.) "דרש רבי שמלאי מפני מה נתאוו משה רבינו ליכנס לא"י, וכי לאכול מפריה הוא נריך או לשבוע מטובה הוא נריך, אלא כך אמר משה, הרצה מצות נטוו ישראל ואין מתקיימין אלא בא"י, אכנס אני לארץ כדי שיתקיימו כולן על ידי". ונמצא שהמצוות התלויות בארץ הם עיקר תכלית היישוב בא"י.

ולבן דווקא כאן בתחילת משנת המצוות התלויות בארץ נאמר 'הכל לפי רוב הענוה', לרמוז העניין האמור, שרק על ידי מידת הענוה והשפלות אפשר לזכות ליישוב א"י, והיינו בקיום המצוות

היום לה' חלקיך כי צאתי אל הארץ אשר נשבע ה' לאבותינו לתת לנו", ופירש רש"י: "ואמרת אליו, שאינך כפוי טובה". שזה תולאה מהקדמת מידת הענוה וההכנעה שעל ידה זוכים לצא אל הארץ, שממילא האדם יודע ומכיר שהכל מידיו של הקב"ה ואינו כופר בטובתו חלילה.

ובזה יש לפרש ג"כ מה ששנינו במסכת פאה (פ"א מ"ג): "אין פותחין לפאה מששים, ואע"פ שאמרו אין לפאה שיעור, הכל לפי גודל השדה, ולפי רוב העניים, ולפי רוב הענוה". ונחלקו המפרשים שם בפירוש דין 'לפי רוב הענוה', שהרמב"ם כתב: "יש מי שיקרא 'ענוה' צו"ו, ופירוש, מה שתענה הארץ, אם זרע רב או מעט, ויש מי שיקרא 'ענוה' צו"ת, ופירוש, גודל הגרגרים או דקותם, ורוע פריהם", יעו"ש. והר"ש והרע"ב גרסו 'ענוה', אולם פירשו באופן אחר, דהיינו שלפי רוב ענוותנותו ירצה לעניים. וצפשוט הכוונה שכמה שהוא איש המעלה ולדיק נריך להדר בקיום המצוה. אכן צ"צ שלכאורה דבר זה שייך בכל המצוות, שלפי מדרגתו ולדקותו נריך להוסיף

ציווי, ואיך שייך לפרשו שהוא תלוי בדעת משה. וכבר האריכו בזה ב**בפריים**.

ואיתא (תורת כהן או"א; שפת אמת תרל"א ד"ה במדרש) שבאמת היה מצווה

בשליחות, אולם לא הייתה מצווה חיצונית, שהיה הדבר תלוי ועומד בכוונת המרגלים, שהיו יכולים לעשות זאת לשם ה' ואז היה זה בגדר קיום מצווה, אלא שהם עשו לדעתם וממילא לא היה זה בגדר מצווה, ובגדר זה היה הניסיון ובו נכשלו.

והנה גם בשלושת המצוות שנאמרו בפרשתנו מצינו עניין דומה לזה,

שאין חיצום אינו מוחלט. מצוות צינית, שאין חובתה ללבוש טלית שיש בה צינית, אלא המצווה היא שאם לובש טלית שיש בה ד' כנפות צריך להטיל בה צינית, וכל עוד שאין לובש בגד המחויב בצינית אין חלה עליו חובת מצוות צינית, וזהו צין למ"ד צינית חובת גברא וצין למ"ד צינית חובת מנח (מנחות מא.), דלכו"ע אין חובת לאדם להתכסות בצגד של צינית. אלא שחז"ל (שם ובטושו"ע או"ח סי' כד ס"א) הורו שמ"מ טוב ונכון להיות זריז וזהיר ללבוש בגד של צינית כל היום, אצל אין זה

התלויות בארץ שהם עיקר התכלית ביישוב א"י, שהכל בזה הוא לפי רוב הענוה', כי לפי מידת הענוה והשפלות זוכים לקדושת א"י ומצוותיה.

ובזה יתבארו דברי התרגום יונתן, שכאשר ראה משה רבינו את מידת ענוותנותו של יהושע בן נון כי גדלה, הצין שהוא הוא הרחוי ביותר להיכנס אל ארץ ישראל ולרשתה ולשבת בה, ולכן ציקש עליו במיוחד י"ה יושיעך מעצת מרגלים', שחלילה לא ייפול בעצתם הרעה שאז יענש כמותם שלא ייכנסו לארץ.

הנה בסמיכות לפרשת המרגלים נאמרו שלושה מצוות, נסכים חלה וצינית, וצוודאי שאינו צדדי, ונראה מזה שמצוות אלו הם התיקון לפגם חטא המרגלים (ראה שפת אמת תרמ"ה ד"ה בענין).

וי"ל בזה, דהנה בתחילת הפרשה עה"פ "שלח לך", פירש רש"י: "שלח לך", לדעתך אני איני מצווה לך, אם תרצה שלח". וצ"ב שהרי הלשון 'שלח' הוא

מעיקר חובת המלוה. ונמלא שמלוות
 זינית היא מלוה קיומית, שאיננה חובה
 בכל אופן, אלא שאם לובש בגד של ד'
 כנפות נעשית מלוה זו עליו לחובה.

ובמו כן מלוות חלה, שרק אם עושה
 כשיעור ה' רצעים מתחייב בחלה
 (שו"ע יו"ד סי' שכד ס"א), ויכול לעשות
 פחות מכשיעור ואז לא תחול עליו חובת
 המלוה (וראה שם סי"ד).

ועד"ז י"ל גם במלוות נכרים, שהנה אף
 שהם צוודאי מחובת הקרבן,
 אמנם אין חובה להציא את הנכרים זיחד
 עם הקרבן ויכולים להשלים ולהציאם עד
 עשרה ימים (זבחים מד.), ונמלא שהקרבן

עלמו הוא כזר מושלם לגמרי ואין צו
 שום חיסרון ורק יש איזה חיוב להציא
 נכרים ג"כ. והרי שגם מלוה זו של נכרים
 אינה נחשבת ממש לחובה בהצאת
 הקרבן, אלא הוא מעין חיוב לדדי בקרבן
 (אמנם צוודאי שאם לא יציא נכרים כלל
 יהיה צוה איזה חיסרון בקרבן, אלא שאין
 זה חיסרון בעיקר הקרבן).

ובביוון ששלושת מלוות אלו דומים
 בחיובם לחטא המרגלים,
 שאין חיובם מוחלט, לכך נטוו עליהם
 מיד לאחר חטא המרגלים, שע"י מלוות
 אלו יהיה תיקון ותשובת המשקל לפגם
 המרגלים שהניסיון והמכשול היה צוה
 שלא הייתה מלוה חיובית.

דולה התבונה

'חזק ואמץ אל תעריך ואל תחת'

דא"ח קידושא רבא, שב"ק פרשת שלח תשס"ז

ויקרא משה להושע בן נון יהושע (יג, טו). וברש"י והוא על פי מדרש חז"ל (במדכ"ר טו, ט): "התפלל עליו, י-ה יושיעך מעצת מרגלים". ובספרים הרבו לבאר מה ראה משה רבינו להתפלל דווקא על יהושע ולא על שאר המרגלים. ובתרגום יונתן איתא: "וכדי חמא משה ענוותנותיה, קרא משה להושע בר נון יהושע". ונראה שזהו ביאור לתפילת משה רבינו על יהושע שיינצל מעצת מרגלים. אולם הא גופא צ"ב מה שייכות ענוותנותו של יהושע לעניין זה.

והנה הרשב"ם פירש באופן אחר, וז"ל: "לא עתה קרא אותו כן, שהרי כבר קודם לכן נקרא יהושע (שמות כד, יג ועוד), אלא כך פירושו, הושע בן נון שאמרנו למעלה שנקרא בן בבית אביו, הוא אותו שקרא משה יהושע כשנעשה משרתו והפקידו על ביתו, שכך היה מנהגם כמו 'ויקרא פרעה שם יוסף צפנת פענח' (בראשית מא, מה), 'ויקרא לדניאל בלשצר' (דניאל א, ו)".

וייתכן לשלב פירוש הרשב"ם עם מדרש חז"ל, שבאמת לא מעתה קראו משה להושע בן נון יהושע, אלא זה מכבר, מאז שנעשה משרתו והיה לתלמידו הנאמן ומבחיריו קראו כן, וכדברי הרשב"ם. ואילו כוונת חז"ל, ששם זה שנתן לו משה, שכלולה בזה תפילה י-ה יושיעך, שהתפלל עליו משה רבינו כאשר נעשה תלמידו שיצלה בדרכיו ויכוננו מעשיו, היא אשר גרמה שגם אחר כך במעשה המרגלים לא נתפתה לעצתם, ורוח אחרת הייתה עמו ומילא אחר דברי ה'. וזה כוונת חז"ל שהתפלל

עליו 'י-ה יושיעך מעצת מרגלים', היינו שדרשו ממה שזכר כאן דווקא מה שקראו משה בשם זה, שאותה תפילה 'י-ה יושיעך' שהתפלל עליו משה אז בתחילת היות יהושע משרתו ותלמידו, היא שהצילתו 'מעצת מרגלים'.

וביאור הדבר, כי הנה אחד מהיסודות הגדולים הנצרכים להצלחת התלמיד למען יעלה במעלות התורה ולכבו יבין ליראה את ה', הוא שיהיה בטוח וחזק בצדקת דרכו, ולא ייפול ברוחו משום דבר. ואף אם ירגיש לעתים שהוא נחות דרגא וכל מעשיו אינם מצליחים ואינם מקרבים אותו לתכלית, עכ"ז לא יסור מן הדרך ימין ושמאל, ויעמול ויטייגע שוב ושוב עד הגיעו אל דרך המלך במסילה העולה בית א-ל. ודבר זה נצרך ביותר לתלמיד צעיר בתחילת דרכו, כאשר לא נשלם עדיין דעתו ושכלו, שאז צריך ביותר להתחזק ולהתאמץ להיות חזק ותקיף בדרכו, לבל יושפע משום דבר, ובפרט מדעת המון העם שדעתם היפך מדעת תורה.

ועל זאת הייתה תפילת משה על יהושע בתחילת התקרבותו אליו 'י-ה יושיעך', שלא ייפול מחמת הקשיים והמניעות העומדים בדרכו, ולכל יטה אחר דעת אחרים שאינם הולכים בדרך הרוממות שבחר בה. ותפילה זו היא שעמדה לו בעת שהלך עם המרגלים, כי אז היה עלול להיכנע לדעת המרגלים שהיו מרובים ממנו, ובכל זאת התאמץ והתחזק בדעתו, ודן אותם לרשעים אשר עליהם נאמר (שמות כג, ז) "לא תהיה אחרי רבים לרעות", והיא שעמדה לו בזכות תפילת משה שלא ייכנע ולא ייפול בעצתם הרעה.

וזוהו ביאור דברי התרגום יונתן, שכאשר ראה משה, בתחילת התקרבותו אליו וכנ"ל, את ענוותנותו של יהושע, שהיה עניו ושפל ברך ולא מחזיק טיבותא לנפשיה, גדל בליבו החשש שיהושע עלול לרפות את ידיו כאשר לפי דעתו ירגיש שאינו מצליח כראוי בעלייתו בסולם העולה בית א-ל, ויניח לגמרי מעבודתו, ולכן ביקש עליו 'י-ה יושיעך', שיעמוד איתן וחזק ולא ימוטו רגליו. ודבר זה נוגע ג"כ במיוחד בעניין המרגלים, שלרוב ענוותנותו ושפלותו, אזי בשמעו את דברי המרגלים ייכנע אליהם, ונצרכה כאן תפילת משה עליו 'י-ה יושיעך', למען יעמוד ברוב אונים ואמיץ כח כנגד רוב הרשעים.

'נותן נפשו כדי שיצלה בשליחתו'

דא"ח סעודת רעוא דרעוין, שב"ק פרשת שלח תשס"ז

במדרש רבה בריש הפרשה איתא: "הלכה מהו לפרוש ליום הגדול קודם לשבת שלשה ימים, שנו רבותינו אין מפליגין בספינה בים הגדול שלשה ימים קודם לשבת בזמן שהוא הולך למקום רחוק, אבל אם מבקש לפרוש כמו מצור לצידון מותר לו לפרוש אפילו בערב שבת מפני שהדבר ידוע שהוא יכול לילך מבעוד יום. בשליח הרשות, ואם היה שליח מצוה מותר לו לפרוש בכל יום שירצה, למה מפני שהוא שליח מצוה ושליח מצוה דוחה את השבת, וכן את מוצא בסוכה ששנינו ששלוחי מצוה פטורין מן הסוכה, שאין לך חביב לפני הקב"ה כשליח שמשתלח לעשות מצוה ונותן נפשו כדי שיצלה בשליחתו, ואין לך בני אדם שנשתלחו לעשות מצוה ונותנין נפשם להצליח בשליחתו כאותם שנים ששלח יהושע בן נון, שנאמר (יהושע ג, ב) 'וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים', מי היו שנו רבותינו אלו פנחס וכלב והלכו ונתנו נפשם והצליחו בשליחתו, כו', ללמדך כמה נתנו שני צדיקים אלו נפשם לעשות שליחותם, אבל שלוחים ששלח משה היו רשעים, מנין ממה שקרינו בענין 'שלח לך אנשים' (יג, ז) ". וצ"ב מה הוכיחו מהפסוק 'שלח לך אנשים' שהמרגלים ששלח משה היו רשעים.

ובספ"ק תורת כהן להרה"ק רבי זושא פלאצקער זי"ע (א"ו"א) כתב בביאור דברי המדרש, שהמדרש הזה לא סבירא ליה הדרש שהביא רש"י (טז) "'שלח לך', לדעתך אני איני מצוה לך, אם תרצה שלח", שלפי זה לא הייתה השליחות מצוה אלא רשות, והמדרש בא להוכיח שעל כרחק הייתה שליחות מצוה, שהנה שנינו בגמרא (תענית כט). שבכ"ט בסיוון נשתלחו המרגלים, ובשנה הזו חל ר"ח ניסן ביום ראשון בשבת (ראש שנת פז:), ונמצא שראש חודש סיוון היה ביום רביעי בשבת לפי החשבון של אחד מלא ואחד חסר (וכמוכח בגמרא שם שכך הייתה הקביעות גם באותה שנה, שלכן חשבו לפי פשוטו שתמוז היה חסר, ותירצו שתמוז של אותה שנה הייתה מעוברת). והרי קיי"ל (שו"ע א"ו"א ס' רמ"ד) שאין לפרוש למקום סכנה שלושה ימים קודם השבת, ויום רביעי הוא בכלל האיסור. וא"כ מזה שיצאו המרגלים לא"י ביום

רביעי בשבת מוכרח שהייתה שליחותם שליחות מצוה, ולכן הותר להם לצאת וכמבואר במדרש ששליח מצוה מותר לו לפרוש בכל יום שירצה כיוון ששליחות מצוה דוחה את השבת.

ומבאר העניין שהייתה שליחות המרגלים מצוה, אף שעצם בקשת בני ישראל לשלוח מרגלים לא הייתה כהוגן, וז"ל: "כוונת השי"ת היה לטובה גדולה, לפי שראה שקלקלו מאד בחסרון אמונתם ובטחונם בה', וידע שלא יצא מזה דבר טוב רק קילקול גדול, על כן עשה השי"ת מזה מצוה, שהוא עצמו מצוה לשלוח מרגלים, לא בשביל למלאות רצון העם, רק שעשה השי"ת מזה מצוה כשאר מצות שבתורה, ולכן הקפיד השי"ת בכל פרטי אופני השליחות, ונאמר בו (יג, ג) 'על פי ה'", ותירץ בזה דיקדוק 'שלח לך', שר"ל לא למלאות רצון העם שאמרו (דברים ט, כג) 'נשלחה אנשים', רק אתה תשלח לך במצותי. ולכן גם יהושע שלח מרגלים וגם משה רבינו ע"ה בעצמו שלח אחר כך מרגלים, כי כבר נשארה המצוה, וכוונת השי"ת היתה כי מאחר שהריגול הוא סכנה גדולה ואם האנשים האלו יתנו נפשם בשביל שליחות המצוה בודאי תעמוד להם זכות המצוה הזאת שיתוקן הכל ויצליחו בשליחותן, דבשביל כך הצליחו גם כן פנחס וכלב לפי שמסרו נפשן, ואלו שלא עמד להם זכות המצוה והמסירת נפש בודאי רעה היתה בלבבם.

"וזהו שאמר 'אבל אלו רשעים היו', ר"ל שעיקר המכשול היה מצד רשעתם, ולא נמשך ממה שישראל אמרו 'נשלחה אנשים' כי זה כבר תיקן השי"ת מה שצוה בתורת גזירה ודבר מלך ושלטון שמשנה רבינו ע"ה ישלח לעצמו מרגלים, ולכן לא נזכר כלל בתורה שאלתם, להורות שלא כממלא רצונם נשתלחו המרגלים רק במצות השי"ת. וזה נרמז גם כן במלת 'לך', ובודאי היה כמעט מוכרח שיצליחו רק שבהם היה החסרון".

ועד"ז איתא ג"כ בשפת אמת (מרג"א ד"ה צמדרט) בביאור המדרש הנ"ל, וז"ל: "דקשה להמדרש מה ציווי השליחות מאחר שלא הוטב בעיני ה', רק כי היתה עצה להנצל על ידי שה' יתברך עשה מזה מצוה, והיה להם לילך בתורת מצוה אף כי היה רצונם מעצמם לשלוח מרגלים מכל מקום עתה שהיה להם ציווי מה' יתברך היו צריכין

למסור ולבטל רצונם לעשות רק כדי לעשות רצון ה' יתברך, וממילא היו ניצולים, ובאופן זה היה טוב השליחות. וזהו שכתוב (דברים יג, ב) 'לאמר', שידעו שהוא ציווי ה' יתברך כנ"ל".

ומביא על זה מזקיני הרה"ק החידושי הרי"מ זי"ע שהיה רגיל לומר שכל חיי האדם בעולם הזה הוא בגדר שליחות מצוה, שנשתלח לעשות רצון השי"ת. ולכן צריך לפעול כמו שליח, למסור את נפשו לשליחות, והיינו על דרך האמור, שיבטל את כל רצונו לעשות הכל רק לדעת המשלח, לקיים רצונו יתברך בלבד, ואז יגדל מעלה מעלה, אבל אם מצרף את רצונותיו שלו אז אינו שליח ומקלקל את הכל.

ובן איתא בשם משמואל^א (פרשת קרח תרע"ז ד"ה צענין) בשם אביו הרה"ק האבני נזר זי"ע, שכל כח האדם לפעול במעשיו, הוא כאשר מכוון לקיים את שליחותו, וז"ל: "הגיד כ"ק אבי אדמו"ר זצ"ל ה"ה, דהא שמעשי המצוות שעושה בשר ודם למטה פועלים בעליונים, מדין שליחות נגעו בה, כי 'שלוחו של אדם כמותו' (מגיגה י:), ומתיחס המעשה למשלח, ועל כן האדם שעושה המצוה שהוא שליח השי"ת לעשות מעשה המצוה מתיחסת העשיה להשי"ת ונחשב שהשי"ת עושה בכבודו ובעצמו המעשה ההוא, ועל כן שוב אין תימה מה שפועל כל כך בעליונים".

ובספה"ק עבודת ישראל בפרשתנו (ד"ה דנ) הביא בשם הרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע וז"ל: "כשהאדם אוכל בתאותו לפי דמיונו שאי אפשר לחיות בלא אכילה ושתייה בוודאי מן הנמנע שירים ניצוצי הקדושה שבתוך המאכל למעלה, רק אם האדם חכם ומשכיל על דבר ואומר בלבו הלא בוודאי אם הבורא ב"ה רצה שנחיה בלי אכילה בוודאי היה אפשר להתקיים כמו עתה, אלא שהבורא ב"ה רצונו להחיות נפש כל חי על ידי אכילה ועי"ז אני מוכרח לאכול בקדושה וטהרה שאני עושה רצונו בזה, ואז יש בכח אדם להרים ניצוצות קדושים לשורשם".

והן הן הדברים האמורים, שאותה פעולה עצמה, אם האדם עושה אותה בתורת שליחות, כדי לקיים את רצון השי"ת, אזי אכן פעולתו מצוה ופועל על ידה גדולות ונצורות, ואילו אם עושה אותה לצורך עצמו, אזי אין בה מצוה ואדרבה הוא מקלקל ח"ו.

ובאותו עניין הוא מה דאיתא בהרבה ספדה"ק לבאר חטא המרגלים, שלכאורה איך ייתכן שנכשלו בחטא גדול כזה והלא מעיקרם היו אנשי מעלה וצדיקים. אלא שהנה במדבר היו בני ישראל תמיד במצב רוחני נעלה, שאכלו את המן, לחם של מלאכי השרת, ולא הוזקו לעסוק בענייני גשמיות, אלא תמיד למדו תורה מפי משה רבינו. וידעו שבארץ ישראל לא יהיה כן אלא שם יהיו איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו ויצטרכו לעסוק בעניינים גשמיים, ולכן לא רצו להיכנס לא"י, כדי שלא להפסיד את מדרגת דביקותם שיש להם בהיותם במדבר.

ומ"מ אף שכוונתם הייתה לשם דביקות בהשי"ת, דבר זה נחשב להם לחטא גדול, שהרי זהו רצון השי"ת שייכנסו לא"י על אף ששם יעסקו בגשמיות, ואם זהו רצונו יתברך הרי שזאת היא המצוה והעבודה המוטלת עליהם, והיה עליהם לקבל את רצון השי"ת כפשוטו בלי התחכמויות.

והאריך בזה התורת כהן (א"ג), וביאר בזה הפסוק (לק' יד, לד) "וידעתם את תנואתי", ופירש רש"י: "את תנועתו", שהניאותם את לבבכם מאחרי, תנואה לשון הסרה". וקשה מה היה צריך להודיע כאן, וכי לא ידעו שסרו מאחר ה', וזה שההסרה מאחר ה' הוא דבר רע ומר הרי הוא מילתא דפשיטא. וביאר עפ"י הנ"ל, שבאמת הייתה כוונתם כדי שלא ירדו ממדרגת דביקותם שהיו בה בעת היותם שרויים במדבר, שזהו לכאורה ההיפך מלסור מאחר ה'. ועל זה אמר 'וידעתם את תנואתי', "כלומר תדעו גודל החטא שהיה בלבבכם הסרה ממני ונתחכמתם בדעתיתכם שבמדבר טוב לפניכם יותר הגם שכוונתכם היתה לעבודתי, כי עיקר הדביקות הוא שלא להיות לו רצון בפני עצמו".

והרי זה עניין אחד עם דברי התורת כהן והשפ"א דלעיל, שחטא המרגלים היה שלא מסרו נפשם לשליחות מצוה, היינו שלא בטלו דעתם ורצונם לעשות את המעשה רק על דעת השי"ת, ועשו על דעתם, ולכן יצא מה שיצא.

ויהי רצון שנזכה לעשות רצון השי"ת ולעבדו בלבב שלם בקיום השליחות כראוי, וכלשון הכתוב (משלי כג, כ"א) "להשיב אמרים אמת לשלחך", אמן ואמן.

